

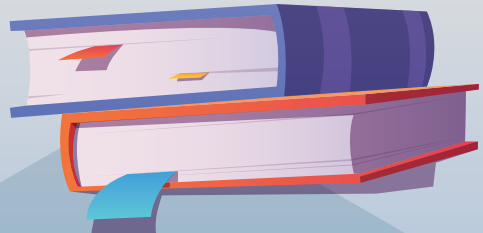
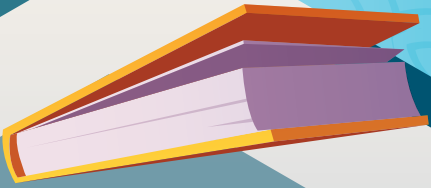

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

11.
SINIF

TEFSİR

ETKİNLİK
KİTABI

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

11. SINIF **TEFSİR**

ETKİNLİK KİTABI

YAZARLAR

Dr. Fatma BALCI ARVAS
Dr. Numan KONAKLI
Ayşe SAĞLAM
Hüseyin ÇINAR
Süleyman EMİROĞLU

Editör

Süleyman EMİROĞLU

Dil Uzmanı

Mehmet Emin SARIKAYA

Program Geliştirme Uzmanı

Talip AYDEMİR

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Hülya ERDUL

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Uzmanı

Kenan PINARBAŞI-Mevlüt SELVİ

Görsel Tasarım Uzmanı

Hakan AVLUKYARI

Meryem ÜNSEL

Yahya ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

2. Ünite

Tefsir İlmî ve Kavramları

1. KAZANIM: Tefsir ilminin tanımını ve amacını açıklar.

1. Etkinlik: Boşluk Doldurma	8
2. Etkinlik: Bulalım	11

2. KAZANIM: Tefsir ile ilgili temel kavramları açıklar.

3. Etkinlik: Bulalım-Yazalım	14
4. Etkinlik: Bulalım-Yazalım	17

3. KAZANIM: Tefsir, tevil, meal ve tercüme kavramları arasında ilişki kurar.

5. Etkinlik: Doğru-Yanlış	20
6. Etkinlik: Boşluk Doldurma	23

4. KAZANIM: Tefsirle ilgili terim ve ilimlerin Kur'an'ı yorumlamada önemini fark eder.

7. Etkinlik: Oku-Yorum	26
8. Etkinlik: Eşleştirme	28

5. KAZANIM: Fil suresi ile ilgili verilen tefsirleri değerlendirir.

9. Etkinlik: Varsayı-Yorum	31
10. Etkinlik: Yazı-Yorum	33

6. KAZANIM: Kureyş suresi ile ilgili verilen tefsirleri değerlendirir.

11. Etkinlik: Yazı-Yorum	36
12. Etkinlik: Eşleştirme	39

7. KAZANIM: Hucurât suresi 10-12. ayetleri ile ilgili tefsirleri değerlendirir.

13. Etkinlik: Bulalım	42
14. Etkinlik: Bulalım	45

KİTAPIMIZI TANIYALIM

Ders adı

Sınıf

Kazanım

Etkinlik sıra numarası

Etkinlik süresi

Ünite adı

Etkinlik süreci açıklaması

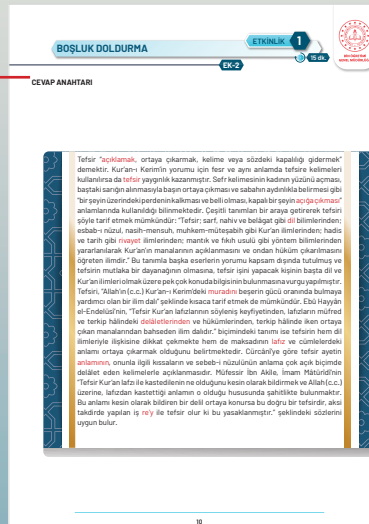
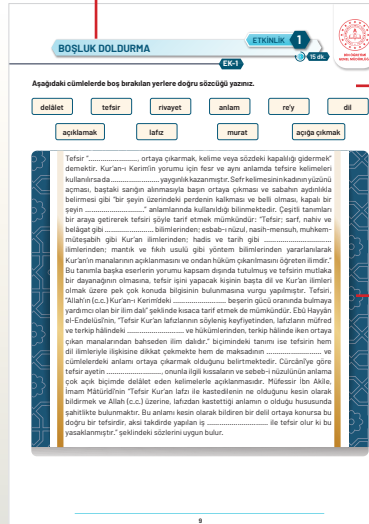
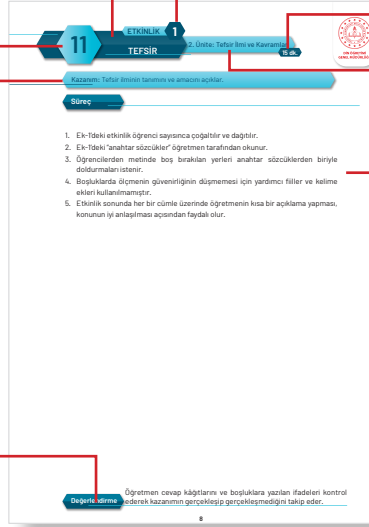
Değerlendirme yöntemi

Etkinlik adı

Etkinlik yönergesi

Etkinlik alanı

Cevap anahtarı

ÜNİTE 2

TEFSİR İLMİ VE KAVRAMLARI

Kazanım: Tefsir ilminin tanımını ve amacını açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısınca çoğaltılır ve dağıtılır.
2. Ek-1'deki "anahtar sözcükler" öğretmen tarafından okunur.
3. Öğrencilerden metinde boş bırakılan yerleri anahtar sözcüklerden biriyle doldurmaları istenir.
4. Boşluklarda ölçmenin güvenilirliğinin düşmemesi için yardımcı fiiller ve kelime ekleri kullanılmamıştır.
5. Etkinlik sonunda her bir cümle üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması, konunun iyi anlaşılması açısından faydalı olur.

Değerlendirme

Öğretmen cevap kâğıtlarını ve boşluklara yazılan ifadeleri kontrol ederek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediğini takip eder.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK

1

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

delâlet

tefsir

rivayet

anlam

re'y

dil

açıklamak

lafız

murat

açığa çıkmak

Tefsir "....., ortaya çıkarmak, kelime veya sözdeki kapalılığı gidermek" demektir. Kur'an-ı Kerim'in yorumu için fesr ve aynı anlamda tefsire kelimeleri kullanılırsa da yaygınlık kazanmıştır. Sevr kelimesinin kadını yüzünü açması, baştaki sarığın alınmasıyla başın ortaya çıkması ve sabahın aydınlıkla belirmesi gibi "bir şeyin üzerindeki perdenin kalkması ve belli olması, kapalı bir şeyin" anlamlarında kullanıldığı bilinmektedir. Çeşitli tanımları bir araya getirerek tefsiri şöyle tarif etmek mümkündür: "Tefsir; sarf, nahiv ve belâgat gibi bilimlerinden; esbab-ı nüzul, nasih-mensuh, muhkem-müteşabih gibi Kur'an ilimlerinden; hadis ve tarih gibi ilimlerinden; mantık ve fıkıh usulü gibi yöntem bilimlerinden yararlanılarak Kur'anın manalarının açıklanmasını ve ondan hüküm çıkarılmasını öğreten ilimdir." Bu tanımla başka eserlerin yorumu kapsam dışında tutulmuş ve tefsirin mutlaka bir dayanağının olmasına, tefsir işini yapacak kişinin başta dil ve Kur'an ilimleri olmak üzere pek çok konuda bilgisinin bulunmasına vurgu yapılmıştır. Tefsiri, "Allah'ın (c.c.) Kur'an-ı Kerim'deki beşerin gücü oranında bulmaya yardımcı olan bir ilim dalı" şeklinde kısaca tarif etmek de mümkündür. Ebû Hayyân el-Endelüsî'nin, "Tefsir Kur'an lafızlarının söyleniş keyfiyetinden, lafızların müfred ve terkip hâlindeki ve hükümlerinden, terkip hâlinde iken ortaya çıkan manalarından bahseden ilim dalıdır." biçimindeki tanımı ise tefsirin hem dil ilimleriyle ilişkisine dikkat çekmekte hem de maksadının ve cümlelerdeki anlamı ortaya çıkarmak olduğunu belirtmektedir. Cürcânî'ye göre tefsir ayetin, onunla ilgili kıssaların ve sebep-i nüzulünün anlama çok açık biçimde delâlet eden kelimelerle açıklanmasıdır. Müfessir İbn Akîle, İmam Mâtürîdî'nin "Tefsir Kur'an lafzı ile kastedilenin ne olduğunu kesin olarak bildirmek ve Allah (c.c.) üzerine, lafızdan kastettiği anlamın o olduğu hususunda şahitlikte bulunmaktır. Bu anlamı kesin olarak bildiren bir delil ortaya konursa bu doğru bir tefsirdir, aksi takdirde yapılan iş ile tefsir olur ki bu yasaklanmıştır." şeklindeki sözlerini uygular bulur.

CEVAP ANAHTARI

Tefsir “açıklamak, ortaya çıkarmak, kelime veya sözdeki kapalılığı gidermek” demektir. Kur’an-ı Kerim’in yorumu için fesr ve aynı anlamda tefsire kelimeleri kullanılırsa da **tefsir** yaygınlık kazanmıştır. Sevr kelimesinin kadının yüzünü açması, baştaki sarığın alınmasıyla başın ortaya çıkması ve sabahın aydınlıkla belirmesi gibi “bir şeyin üzerindeki perdenin kalkması ve belli olması, kapalı bir şeyin **açığa çıkması**” anlamlarında kullanıldığı bilinmektedir. Çeşitli tanımları bir araya getirerek tefsiri şöyle tarif etmek mümkündür: “Tefsir; sarf, nahiv ve belâgat gibi **dil** bilimlerinden; esbab-ı nüzul, nasih-mensuh, muhkem-müteşabih gibi Kur’an ilimlerinden; hadis ve tarih gibi **rivayet** ilimlerinden; mantık ve fıkıh usulü gibi yöntem bilimlerinden yararlanılarak Kur’an’ın manalarının açıklanmasını ve ondan hüküm çıkarılmasını öğreten ilimdir.” Bu tanımla başka eserlerin yorumu kapsam dışında tutulmuş ve tefsirin mutlaka bir dayanağının olmasına, tefsir işini yapacak kişinin başta dil ve Kur’an ilimleri olmak üzere pek çok konuda bilgisinin bulunmasına vurgu yapılmıştır. Tefsiri, “Allah’ın (c.c.) Kur’an-ı Kerim’deki **muradını** beşerin gücü oranında bulmaya yardımcı olan bir ilim dalı” şeklinde kısaca tarif etmek de mümkündür. Ebû Hayyân el-Endelüsî’nin, “Tefsir Kur’an lafızlarının söyleniş keyfiyetinden, lafızların müfred ve terkip hâlindeki **delâletlerinden** ve hükümlerinden, terkip hâlinde iken ortaya çıkan manalarından bahseden ilim dalıdır.” biçimindeki tanımı ise tefsirin hem dil ilimleriyle ilişkisine dikkat çekmekte hem de maksadının **lafız** ve cümlelerdeki anlamı ortaya çıkarmak olduğunu belirtmektedir. Cürçânî’ye göre tefsir ayetin **anlamının**, onunla ilgili kıssaların ve sebep-i nüzulünün anlama çok açık biçimde delâlet eden kelimelerle açıklanmasıdır. Müfessir İbn Akîle, İmam Mâtürîdî’nin “Tefsir Kur’an lafzı ile kastedilenin ne olduğunu kesin olarak bildirmek ve Allah (c.c.) üzerine, lafızdan kastettiği anlamın o olduğu hususunda şahitlikte bulunmaktır. Bu anlamı kesin olarak bildiren bir delil ortaya konursa bu doğru bir tefsirdir, aksi takdirde yapılan iş **re’y** ile tefsir olur ki bu yasaklanmıştır.” şeklindeki sözlerini uygun bulur.

Kazanım: Tefsir ilminin tanımını ve amacını açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in sol tarafındaki kutucuklarda tefsirle ilgili cümleler, sağ tarafındaki kutucuklarda ise doğru-yanlış seçenekleri olduğu öğrencilere gösterilir.
3. Öğrencilerden sol taraftaki cümleleri tefsir ilminin amaçları açısından dikkatli bir şekilde okumaları ve eğer cümle tefsir ilminin bir amacı ise doğru şıkkı işaretlemeleri istenir.
4. Öğrencilerin her bir cümleyi doğru-yanlış şıklarıyla işaretlemeleriyle etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve cevap şıkları kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Tefsir ilminin amacını ifade eden maddelerin yanına tik (✓) işareti koyunuz.

İbadetlerde nasıl Kur'an okunacağını Müslümanlara öğretmek

Kur'an-ı Kerim ayetlerinin mana ve maksatlarını açıklamak

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasına yardımcı olmak

Kur'an'ın indiği dönemde yazılan şiir metinlerini yorumlamak

Kur'an'ın insan hayatındaki rolünün kavranması ve Kur'an'la insan arasında sağlıklı bir ilişkinin kurulmasına yardımcı olmak

Hz. Peygamber'in Kur'an'ın ne kadarını tefsir ettiğini araştırmak

Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de ifade ettiği manaları bilmek

Tefsirle ilgili rivayetlerin hadis ilmi açısından tenkidini yapmak

İlahî mesaj olan Kur'an-ı Kerim'i insanlığa tanıtmaya çalışmak

Kur'an ayetlerinde geçen inanç konularıyla ilgili doğruları savunmak

CEVAP ANAHTARI

	İbadetlerde nasıl Kur'an okunacağını Müslümanlara öğretmek
✓	Kur'an-ı Kerim ayetlerinin mana ve maksatlarını açıklamak
✓	Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasına yardımcı olmak
	Kur'an'ın indiği dönemde yazılan şiir metinlerini yorumlamak
✓	Kur'an'ın insan hayatındaki rolünün kavranması ve Kur'an'la insan arasında sağlıklı bir ilişkinin kurulmasına yardımcı olmak
	Hz. Peygamber'in Kur'an'ın ne kadarını tefsir ettiğini araştırmak
✓	Yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de ifade ettiği manaları bilmek
	Tefsirle ilgili rivayetlerin hadis ilmi açısından tenkidini yapmak
✓	İlahî mesaj olan Kur'an-ı Kerim'i insanlığa tanıtmaya çalışmak
	Kur'an ayetlerinde geçen inanç konularıyla ilgili doğruları savunmak

Kazanım: Tefsirle ilgili temel kavramları açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in sol tarafındaki kutucuklarda tefsirin 4 kavramıyla (tefsir, tevil, meal, tercüme) ilgili cümleler, sağ tarafta ise boş kutucukların bulunduğu öğrencilere gösterilir.
3. Öğrencilerden sol taraftaki cümleleri dikkatli şekilde okumaları ve cümlelerin hangi kavrama ait olduğunu boş kutulara yazmaları istenir.
4. Öğrencilerin her bir cümlenin karşısındaki boşluğa ilgili kavramı yazmasıyla etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtlarına ve boşluklara yazdıkları cevaplara bakılarak kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Verilen ifadelerin tefsirin 4 kavramından (tefsir, tevil, meal, tercüme) hangisine ait olduğunu bularak boş kutulara yazınız.

Açıklamak, üzeri kapalı bir şeyi açmak, aydınlatmak ve keşfetmek

Bir sözün ve ifadenin anlamını yaklaşık olarak çevirmek

Bir sebep veya delilden dolayı bir ayeti zahirî anlamının dışında açıklamak

Kur'an-ı Kerim'i Allah'ın (c.c.) muradına uygun bir şekilde yorumlamak

Bir sözün başka bir dildeki karşılığını bularak anlamı o dile aktarmak

Bir ayetin muhtemel anlamlarından birini tercih ederek ona göre yorumlamak

Kur'an-ı Kerim'in bir başka dile çevrilmesi

Kur'an ayetlerinin okunuşlarını, manalarını ve delalet ettikleri hükümleri inceleyen ilim

Bir sözü söylendiği dilde tefsir etmek

Kur'an lafızlarından çıkarım yaparak doğru anlama ulaşma çabası

CEVAP ANAHTARI

Açıklamak, üzeri kapalı bir şeyi açmak,
aydınlatmak ve keşfetmek

Tefsir

Bir sözün ve ifadenin anlamını yaklaşık
olarak çevirmek

Meal

Bir sebep veya delilden dolayı bir
ayeti zahirî anlamının dışında açıklamak

Tevil

Kur'an-ı Kerim'i Allah'ın (c.c.) muradına
uygun bir şekilde yorumlamak

Tefsir

Bir sözün başka bir dildeki karşılığını bularak
anlamı o dile aktarmak

Tercüme

Bir ayetin muhtemel anlamlarından
birini tercih ederek ona göre yorumlamak

Tevil

Kur'an-ı Kerim'in bir başka dile çevrilmesi

Meal

Kur'an ayetlerinin okunuşlarını, manalarını
ve delalet ettikleri hükümleri inceleyen ilim

Tefsir

Bir sözü söylendiği dilde tefsir etmek

Tercüme

Kur'an lafızlarından çıkarım yaparak doğru
anlama ulaşma çabası

Tevil

Kazanım: Tefsirle ilgili temel kavramları açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'de tefsir ilminin 4 kavramı (tefsir, tevil, meal, tercüme) ile ilgili numaralandırılmış cümle, görsel ve olaylar verilmiş ve alt bölüme bunlarla ilgili boşluklar konulmuştur.
3. Öğrencilerden numaralandırılmış her bir ifadeyi dikkatli bir şekilde incelemeleri ve bunların hangi kavrama ait olduğunu alt bölümdeki boşluklara yazmaları istenir.
4. Öğrencilerin numaralandırılmış ifadelerin hangi kavrama ait olduğunu bulup alttaki boşluklara yazmasıyla etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtlarına ve boşluklara yazdıkları cevaplara bakılarak kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Numaralandırılmış kutucuklarda yer alan cümle, görsel ve olayların tefsir ilminin 4 kavramından (Ek-1’de tefsir, tevil, meal, tercüme) hangisine ait olduğunu bularak boşluklara yazınız.

01

Bir ayeti, muhtemel anlamlarından birini tercih ederek yorumlamak

06

Bir sözün başka bir dildeki karşılığını
bularak anlamı o dile aktarmak

02

Kur'an'ın harfiyen değil mana ve mefhum bakımından çevrilmesi

07

Bir müfessirin Âl-i İmrân suresi 27. ayetinde geçen "... Ölüden diriye çıkarırsın, diriden ölüyü çıkarırsın.." ifadesini "Müslüman olmayan ebeveyynden mümin çocuk, cahilden âlim meydana getirirsin." diye açıklaması

03

08

Kur'an ayetlerinin okunuşlarını, ma-
nalarını ve delalet ettikleri hükümleri
inceleyen ilim

04

09

Bir Kur'an ayetini
zahirî anlamının dışında yorumlamak

05

Bir müfessirin Âl-i İmrân suresi 27. ayetinde geçen "... Ölüden diriyi çıkarırsın, diriden ölüyü çıkarırsın..." ifadesini zahirî şekilde "Allah Teâlâ'nın yumurtadan kuşu, kuştan yumurtayı çıkarması" diye açıklaması

10

Kur'an'ın kendisi değil
çevirenin Kur'an'dan anladığı

01

06

02

07

03

08

04

09

05

10

CEVAP ANAHTARI

01	Tevil
----	-------

02	Meal
----	------

03	Meal
----	------

04	Tefsir
----	--------

05	Tefsir
----	--------

06	Tercüme
----	---------

07	Tevil
----	-------

08	Tefsir
----	--------

09	Tevil
----	-------

10	Meal-tercüme
----	--------------

Kazanım: Tefsir, tevil, meal ve tercüme kavramları arasında ilişki kurar.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in sol tarafındaki kutucuklarda tefsir kavramlarıyla ilgili cümleler, sağ tarafındaki kutucuklarda ise doğru-yanlış seçenekleri olduğu öğrencilere gösterilir.
3. Öğrencilerden sol taraftaki cümleleri tefsir, tevil, meal ve tercüme gibi tefsir kavramları açısından dikkatli bir şekilde okumaları istenir.
4. Sol taraftaki cümlelerin doğru-yanlış değerlerine göre işaretlenmesi öğrencilere bildirilir.
5. Öğrencilerin her bir cümleyi doğru-yanlış şıklarıyla işaretlemeleriyle etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve cevap şıkları kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Sol taraftaki cümleleri tefsir, tevil, meal ve tercüme gibi kavramlar açısından doğru-yanlış şeklinde işaretleyiniz.

Kur'an'ı bütün incelikleri ve anlamlarıyla bir başka dile çevirmek mümkündür.

Doğru

Yanlış

Tefsir bir ayetin zahirinden anlaşılan, tevil ise zahirden çıkarılabilecek muhtemel anlamlardır.

Doğru

Yanlış

Mütercimler, tercüme ya da mealde Kur'an'ı her zaman aynı şekilde anlarlar. Bu nedenle meallerde farklılıklar görülmez.

Doğru

Yanlış

Tercüme veya meal, Kur'an'ın aslının yerini tutmaz ve namazda kıraat olarak okunmaz.

Doğru

Yanlış

Tefsir ve tevil, başlangıçta aynı anlamda kullanılmış fakat zamanla farklı iki kavrama dönüşmüştür.

Doğru

Yanlış

Mealler Kur'an ayetlerini anlamada her zaman yeterlidir, tefsirlere müracaat etmeye gerek yoktur.

Doğru

Yanlış

Ayetlerle ilgili kesinlik ifade eden yorumlara tevil denir. Tefsirde ise kesinlik söz konusu değildir.

Doğru

Yanlış

Kur'an ayetleri tefsir veya tevil edilirken birtakım usul ve kurallara uyulmalı, zorlama veya rastgele tevillere gidilmemelidir.

Doğru

Yanlış

Kur'an-ı Kerim'in bir başka dile çevrilmesine meal değil tercüme denilmektedir.

Doğru

Yanlış

Tefsir daha çok lafızlar için tevil ise manalar için kullanılır. Tevil, ayetin mana çerçevesi içinde yapılan en geniş faaliyettir.

Doğru

Yanlış

CEVAP ANAHTARI

Kur'an'ı bütün incelikleri ve anlamlarıyla bir başka dile çevirmek mümkündür.

Doğru

Yanlış

Tefsir bir ayetin zahirinden anlaşılan, tevil ise zahirden çıkarılabilecek muhtemel anlamlardır.

Doğru

Yanlış

Mütercimler, tercüme ya da mealde Kur'an'ı her zaman aynı şekilde anlarlar. Bu nedenle meallerde farklılıklar görülmez.

Doğru

Yanlış

Tercüme veya meal, Kur'an'ın aslının yerini tutmaz ve namazda kıraat olarak okunmaz.

Doğru

Yanlış

Tefsir ve tevil, başlangıçta aynı anlamda kullanılmış fakat zamanla farklı iki kavrama dönüşmüştür.

Doğru

Yanlış

Mealler Kur'an ayetlerini anlamada her zaman yeterlidir, tefsirlere müracaat etmeye gerek yoktur.

Doğru

Yanlış

Ayetlerle ilgili kesinlik ifade eden yorumlara tevil denir. Tefsirde ise kesinlik söz konusu değildir.

Doğru

Yanlış

Kur'an ayetleri tefsir veya tevil edilirken birtakım usul ve kurallara uyulmalı, zorlama veya rastgele tevillere gidilmemelidir.

Doğru

Yanlış

Kur'an-ı Kerim'in bir başka dile çevrilmesine meal değil tercüme denilmektedir.

Doğru

Yanlış

Tefsir daha çok lafızlar için tevil ise manalar için kullanılır. Tevil, ayetin mana çerçevesi içinde yapılan en geniş faaliyettir.

Doğru

Yanlış

Kazanım: Tefsir, tevil, meal ve tercüme kavramları arasında ilişki kurar.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısınca çoğaltılır ve dağıtılır.
2. Öğrencilerden metinde boş bırakılan yerleri anahtar sözcüklerden biriyle doldurmaları istenir.
3. Boşluklarda ölçmenin güvenilirliğinin düşmemesi için yardımcı fiiller ve kelime ekleri kullanılmamıştır.
4. Etkinlik sonunda her bir cümle üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması, konunun iyi anlaşılması açısından faydalı olur.
5. Öğrencilerin metin içindeki boşlukları anahtar sözcüklerle doldurmasıyla etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğretmen cevap kâğıtlarını ve boşluklara yazılan ifadeleri kontrol ederek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediğini takip eder.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

akli tefsir

günah

belâgat

sahabe

fıkıh usulü

esbab-ı nüzul

Resul-i Ekrem

Ebû Hayyân el-Endelüsî'ye göre Kur'an'ı tefsir edecek kişide bulunması gereken ilimler dil, sarf ve nahiv,, rivayet ve hadis,, kelim ve kıraattir. Şâtıbî ise müfessirin bilmesi gereken ilimleri Kur'an'ın maksadın anlaşılması için lazım olan ilimler diye ifade etmiştir. Nitekim ve bazı tabiin büyüklerinin durumu bunu göstermektedir. Zerkeşî'ye göre de Kur'an'ı tefsir edecek kişi öncelikle geniş bilgiye ve takvaya sahip olmalı, şüpheli şeylerden kaçınmalı, sayılan işlerde ısrar etmemeli, kibirden ve dünya sevgisinden uzak bulunmalı ve tahkiki imana sahip olmalıdır. Ayrıca ve sahabeden gelen bilgilere başvurmalıdır. İmam Suyûtî bir kişinin müfessir olabilmesi için ihtiyaç duyduğu ilimleri şöyle sıralar:, belâgat, kıraat, usûl'ü'd-din, fıkıh ve fıkıh usulü, ve kıssa, nasih-mensuh, ayetlerdeki mücmel ve mübeyyeni açıklayan hadisler ve vehbî ilim. Vehbî ilim de insanın iyi bir niyet taşıması ve dinî konularda bildiğiyle amel etmesi neticesinde elde edilir. Zamanla toplumların ilerlemesi ve teknolojinin gelişmesiyle müfessirin bilmesi gereken ilimler konusu her devirde güncelliğini korumuştur. Sözü edilen şartlara yeni şartlar ilave edilmiş, bazıları üzerinde değişiklikler önerilmiştir. En önemli değişiklik rivayet-dirayet oranında meydana gelmiştir. Hicri ilk dört asırda yazılan tefsirlerde ağırlığını korurken zamanla müfessirler, dil tahlilleri ve diğer ilimlerin ortaya koyduğu verilerle daha çok yer vermiştir.

CEVAP ANAHTARI

Ebû Hayyân el-Endelüsî'ye göre Kur'an'ı tefsir edecek kişide bulunması gereken ilimler dil, sarf ve nahiv, **belâgat**, rivayet ve hadis, **fıkıh usulü**, kelam ve kıraattir. Şâtîbî ise müfessirin bilmesi gereken ilimleri Kur'an'ın **hitabındaki** maksadın anlaşılması için lazım olan ilimler diye ifade etmiştir. Nitekim **sahabe** ve bazı tabiin büyüklerinin durumu bunu göstermektedir. Zerküşî'ye göre de Kur'an'ı tefsir edecek kişi öncelikle geniş bilgiye ve takvaya sahip olmalı, şüpheli şeylerden kaçınmalı, **günah** sayılan işlerde ısrar etmemeli, kibirden ve dünya sevgisinden uzak bulunmalı ve tahkiki imana sahip olmalıdır. Ayrıca **Resul-i Ekrem'den** ve sahabeden gelen bilgilere başvurulmalıdır. İmam Suyûtî bir kişinin müfessir olabilmesi için ihtiyaç duyduğu ilimleri şöyle sıralar: **Dil ilimleri**, belâgat, kıraat, usûlû'd-din, fıkıh ve fıkıh usulü, **esbab-ı nüzul** ve kıssa, nasih-mensuh, ayetlerdeki mücmel ve mübeyyeni açıklayan hadisler ve vehbî ilim. Vehbî ilim de insanın iyi bir niyet taşıması ve dinî konularda bildiğiyle amel etmesi neticesinde elde edilir. Zamanla toplumların ilerlemesi ve teknolojinin gelişmesiyle müfessirin bilmesi gereken ilimler konusu her devirde güncelliğini korumuştur. Sözü edilen şartlara yeni şartlar ilave edilmiş, bazıları üzerinde değişiklikler önerilmiştir. En önemli değişiklik rivayet-dirayet oranında meydana gelmiştir. Hicri ilk dört asırda yazılan tefsirlerde **rivayet** ağırlığını korurken zamanla müfessirler, dil tahlilleri ve diğer ilimlerin ortaya koyduğu verilerle **akli tefsire** daha çok yer vermiştir.

Kazanım: Tefsirle ilgili terim ve ilimlerin Kur'an'ı yorumlamada önemini fark eder.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'de tefsir ilimlerinden esbab-ı nüzul, muhkem-müteşabih ve nesihle ilgili üç ilim adamından seçme metinler yer almaktadır.
3. Öğrencilerden verilen metinleri dikkatli bir biçimde okumaları istenir.
4. Ardından öğrencilerden sözü edilen ilimlerin Kur'an tefsirindeki önemini yazılı şekilde yorumlamaları istenir.
5. Öğrencilerin yapacakları yazılı yorumlarla birlikte etkinlik sona ermektedir.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve verdikleri cevaplar kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Aşağıda verilen esbab-ı nüzul, muhkem-müteşabih ve nesihle ilgili metinleri Kur'an tefsirindeki önemleri açısından yorumlayınız.

"Bir ayetin nüzul sebebini bilmeden konuşmak o ayetle ilgili bir şeyler uydurmak anlamına gelir. Ayetlerin iniş sebepleri bilinmedikçe onları anlamak mümkün değildir." (Ebu'l-Hasan el-Vâhidî)

.....

.....

.....

.....

.....

"Kur'an muhkem ve müteşabih ayetlerden oluştuğu için bu ayetleri karşılıklı anlama ve yorumlamada dil, gramer, belâgat, fıkıh usulü vb. birçok ilmin öğrenilmesine ihtiyaç duyulur. Kur'an'ın hepsi muhkem olsaydı akli delillere ihtiyaç duyulmaz, insan akli dondurulmuş olurdu." (Prof. Dr. İsmail Cerrahoğlu)

.....

.....

.....

.....

.....

"Kur'an önce indiği dönemin ve toplumun şartlarına uygun hükümler getirmektedir. Sonra şartlar değiştiğinde veya şartları yönlendirmek gerektiğinde nesih sayesinde aynı konuda daha uygun hükümler devreye girmiştir. Bu durum toplumu eğitmek ve yetiştirmek açısından uygun bir yöntemdir." (Prof. Dr. Mehmet Paçacı)

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Tefsirle ilgili terim ve ilimlerin Kur'an'ı yorumlamada önemini fark eder.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in üst tarafındaki kutucuklarda Kur'an-ı Kerim'i yorumlamada önemli olan ilimlerle ilgili bilgiler, alt tarafta ise bu ilimlerin isimlerinin bulunduğu öğrencilere gösterilir.
3. Öğrencilerden üst taraftaki cümleleri dikkatli bir şekilde okumaları ve bunları alt taraftaki numaralı ilimlerle eşleştirmeleri istenir.
4. Her bir ilmi temsil eden rakamın kutucuklardaki boşluklara yazılmasıyla eşleştirme yapılacaktır.
5. Öğrencilerin her ilme ait rakamları kutucuklarla eşleştirmesiyle etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve yaptıkları eşleştirmeler kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Kur'an'ın yorumlanmasında önemli rolü olan alttaki ilimlerin rakamlarını ilgili cümlelerin başındaki boşluklara yazarak eşleştiriniz.

.....

Şer'i bir hükmün sonradan inen başka bir şer'i delil ile kaldırılması ayetlerin tarihî bir yolla izah edilip açıklanmasında önemli rol oynar.

.....

Başka dillerden Arapçaya giren kelimelerin temel anlamlarını tespit etmek Kur'an'ın doğru anlaşılması kolaylaştırır.

.....

Bir ayetin hangi olayla ilgili indirildiğini bilmek o ayeti doğru anlamaya, ayetler veya sureler arasında bağlantı kurmaya yardımcı olur.

.....

Ayetlerin veya surelerin indirildiği ortamın şartlarını bilmek, dinî hükümlerin daha kolay anlaşılmasına imkân verir.

.....

Kur'an'ın Arap edebiyatının bir şaheseri ve aynı zamanda Hz. Peygamber'in nübüvvetinin en büyük mucizesi olması ayetlerin tefsirinde mutlaka dikkate alınması gereken bir gerçektir.

.....

Kur'an-ı Kerim'de birçok anlama ihtimali olan ayetlerin bulunmasından dolayı ayetlerin tefsirinde sarf-nahiv, belâgat, fıkıh usulü vb. birçok ilmin öğrenilmesine ihtiyaç duyulur.

.....

Kur'an'da farklı manalarda kullanılan ortak sözcükleri bilmek tefsirin en önemli ilimlerden kabul edilir.

.....

İlahî bilgileri insan diliyle ulaştıran Kur'an-ı Kerim sözcük ve ifadelerin gerçek anlamları yanında yan anlamlarını da kullanmıştır.

01 Nasih ve Mensuh

04 Esbab-ı Nüzul

07 İcâzu'l-Kur'an

02 Muhkem ve Müteşabih

05 Vücut ve Nezâir

08 Mecazlar

03 Mekkîlik ve Medenîlik

06 Garibu'l-Kur'an

CEVAP ANAHTARI

01

Şer'i bir hükmün sonradan inen başka bir şer'i delil ile kaldırılması ayetlerin tarihî bir yolla izah edilip açıklanmasında önemli rol oynar

06

Başka dillerden Arapçaya giren kelimelerin temel anlamlarını tespit etmek Kur'an'ın doğru anlaşılması kolaylaştırır.

04

Bir ayetin hangi olayla ilgili indirildiğini bilmek o ayeti doğru anlamaya, ayetler veya sureler arasında bağlantı kurmaya yardımcı olur.

03

Ayetlerin veya surelerin indirildiği ortamın şartlarını bilmek, dinî hükümlerin daha kolay anlaşılmasına imkân verilir.

07

Kur'an'ın Arap edebiyatının bir şaheseri ve aynı zamanda Hz. Peygamber'in nübüvvetinin en büyük mucizesi olması ayetlerin tefsirinde mutlaka dikkate alınması gereken bir gerçektir.

02

Kur'an-ı Kerim'de birçok anlama ihtimali olan ayetlerin bulunmasından dolayı ayetlerin tefsirinde sarf-nahiv, belâgat, fıkıh usulü vb. birçok ilmin öğrenilmesine ihtiyaç duyulur.

05

Kur'an'da farklı manalarda kullanılan ortak sözcükleri bilmek tefsirin en önemli ilimlerden kabul edilir.

08

İlahî bilgileri insan diliyle ulaştıran Kur'an-ı Kerim sözcük ve ifadelerin gerçek anlamları yanında yan anlamlarını da kullanmıştır.

Kazanım: Fil suresi ile ilgili verilen tefsirleri değerlendirir.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'de Fil suresinin genel kabul görmüş anlamları dışında bazı iddia ve varsayımlar ve bunları tartışmak üzere boş satırlar yer almaktadır.
3. Öğrencilerden verilen üç varsayımı dikkatli bir biçimde okumaları istenir.
4. Ardından öğrencilere bu üç varsayımı tefsirlerden hareketle yazılı şekilde tartışıp yorumlamaları iletilir.
5. Öğrencilerin yapacakları yazılı yorumlarla birlikte etkinlik sona ermektedir.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve verdikleri cevaplar kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Aşağıda verilen Fil suresi ile ilgili bazı iddia ve varsayımları tefsirlerden hareketle yazılı olarak tartışıp yorumlayınız.

Fil Suresi

1. Rabbinin fil sahiplerine ne yaptığını bilmez misin?
2. Onların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı?
3. Üzerlerine sürüler hâlinde kuşlar gönderdi.
4. Onlar gökten taş yağıdırıyorlardı.
5. Ve böylece onları yenmiş ekin yaprakları gibi yaptı.

Varsayım 1: 1. ayetteki “fil sahipleri” ifadesinin kimlere işaret ettiği belirsizdir.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Varsayım 2: 3. ayetteki “sürüler halinde kuşlar” ifadesindeki kuşlar sözcüğü bildiğimiz anlamda kuşlara işaret etmez.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Varsayım 3: 4. ayette geçen “Onlar gökten taş yağıdırıyorlardı.” ifadesindeki gökten atılan şeylerin taş olma ihtimali zordur.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Fil suresi ile ilgili verilen tefsirleri değerlendirir.

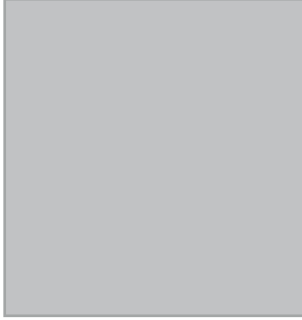
Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik (2 sayfa) öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'de güncel corona salgını ile Fil ve Kureyş gibi bazı Kur'an sureleri arasında bağlantı kuran bir köşe yazısı yer almaktadır.
3. Öğrencilerden verilen köşe yazısını dikkatli bir biçimde okumaları istenir.
4. Ardından öğrencilere bu yazı çerçevesinde sorulan üç soruyu yazılı şekilde yorumlamaları iletilir.
5. Öğrencilerin yapacakları yazılı yorumlarla birlikte etkinlik sona ermektedir.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve verdikleri cevaplar kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Aşağıdaki köşe yazısını okuyarak soruları cevaplayınız.

... Bundan birkaç sene önceydi. Fil suresinin tefsirini okumuştum. Orada fil ordusunun nasıl yok edildiğinden bahsediyordu. Yok edilme şekliyle ilgili olarak sürü hâlinde gelen ufacık bir yok ediciden bahis vardı. Tefsir edenler bu konuda ister uçan bir canlının ağzındaki taş olsun ister volkanik bir patlama olsun Allah'ın (c.c.) müdahalesini yazmışlardı. Bununla beraber bir yorum daha vardı. Bu "Bir mikrop, bir salgın hastalık da olabilir." diyordu. Bunu okumuştum işte birkaç sene önce.

Hani "En Masumu Corona Mı Yoksa?" başlıklı iki önceki yazımda acizliğimizi anlatmak üzere gayri ihtiyari geçmişim ya "Nemrut'u bir sivrisinekle, Ebrehe'yi de ebabillerin gaga ucunda taşıdığı ile dümdüz eden Allah'tır (c.c.)." diye.

Bu malum virüs bizi eve kapattıktan sonra daha sık elime aldığım ablamın ve eniştemin bana hediye ettiği tefsiri dün gece yine kitaplıktan çektim aldım. Bir daha okudum. Öğrendim ki hemen akabinde gelen Kureyş suresi, Fil suresine atıfta bulunuyor... Ben komploya, oyuna, hesaba, stratejik kumpaslara girmem lakin bunlara körü körüne inanmadığım gibi tümüyle kulak tıkayıp ret de etmem. Bununla beraber yüce kitabımın mucize olduğuna inanıyorum, ama buradan matematiksel anlamlar çıkartma noktasında bir çabam da yok. Şayet varsa da -ki vardır- bu benim imanımı daha da pekiştirir. Sadece aklıma düşenleri ve rast geldiklerimi söyleyeyim:

Dünya coğrafyasında koca koca silahları olan zalimler var mı?

Dünya coğrafyasında mazlumlarda var mı?

Dünya coğrafyasında zulümler var mı?

Şu anda hiçbirinin fayda etmediği dünyanın tüm para, silah, teknoloji, ilaç vb. karşısında en miniğinden koronamız (Covid-19) var mı?

Dünya üzerinde ticaret ve seyahat özgürlüğü kısıtlanmış, sınır kapılarında bekleyen, vatanlarından göç etmiş zulüm gören mazlumlarda var mı?

Şu anda tüm dinlerin mensuplarına Yaratan "Zulmetmeyin, öldürmeyin, sevin, kötülük yapmayın, iyilik yapın, emirlerime uyun!" demesine rağmen inatla uymayanlar, Covid-19'a karşı çaresiz kalıp çil yavrusu gibi dağılmış halde her şeylerini bir kenara bırakıp duaya dönüyorlar mı? Sanki şu anda yaşadıklarımız Fil suresinde, kurtuluş müjdesi de Kureyş suresinde verilmiş hissi hasıl oldu bende. Bu arada enteresan bir şeyle karşılaştım ki o vakit hayrete düştüm. Mushaf sırası 105 olan Fil suresi, nüzul sıralamasında 19 olunca aklıma direk Covid-19 geldi. Fil ordusunun cesetlerinin emareleri yağmurla temizlendiği gibi acaba dedim bu Ramazan Ayının rahmet yağmurlarıyla bir anda kurtulur muyuz? Doğrusunu Allah bilir.

<https://yenikapihaber.com/covid-19-virusu-ile-fil-ve-kureys-sureleri-kehanet-degil-hayret-ve-rahmet-66247yy.htm>

1. Fil suresinde anlatılan orduyu yok eden faktörle ilgili yazarın “Tefsir edenler bu konuda ister uçan bir canlının ağzındaki taş olsun ister volkanik bir patlama olsun Allah’ın (c.c.) müdahalesini yazmışlardı. Bununla beraber bir yorum daha vardı. Bu ‘Bir mikrop, bir salgın hastalık ta olabilir.’ diyordu.” şeklinde dile getirdiği seçeneklerden hangisi sizce ayette kast edilen anlama uygundur?

.....

.....

.....

.....

.....

2. “Sanki şu anda yaşadıklarımız Fil Suresi’nde verilmiş hissi hasıl oldu bende.” ifadesiyle yazar sure ile günümüz arasında nasıl bir ilişki kurmaktadır?

.....

.....

.....

.....

.....

3. “... Ablamın ve eniştemin bana hediye ettiği tefsiri dün gece yine kitaplıktan çektim aldım. Bir daha okudum. Öğrendim ki...” diyen yazarla birlikte tefsir okumanın ufuk açıcı ve öğretici bir faaliyet olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Kureyş suresi ile ilgili verilen tefsirleri değerlendirir.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'de güncel corona salgını ile Kureyş suresi arasında bağlantı kuran bir köşe yazısı yer almaktadır.
3. Öğrencilerden verilen köşe yazısını dikkatli bir biçimde okumaları istenir.
4. Öğrencilerden buyazıçerçevesinde sorulan üç soruyu yazılı şekilde yorumlamaları istenir.
5. Öğrencilerin yapacakları yazılı yorumlarla birlikte etkinlik sona ermektedir.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve verdikleri cevaplar kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Aşağıdaki köşe yazısını okuyarak soruları cevaplayınız.

KUREYŞ SURESİ'NİN HATIRLATTIKLARI VE KORANA GÜNLERİ

... Zaman zaman toplumun çoğunluğunun yaptığı gibi zammı sure olarak "Elemlera"dan aşağısını okuruz. Bu grubun içinde çoğunlukla manasına değil de telaffuzuna yoğunlaştığımız surelerden birisi de Kureyş suresidir. Küçük bir mikrobun kendisini yaratan ve nimetlendiren Rabbini unutup heva ve hevesinin ardından gitmeyi yol belleyen insanlığa ne kadar çaresiz ve güçsüz olduğunu hatırlattığı günlerden geçiyoruz... Kâbe mahzun, camiler mahzun, her yer boş... Bu boşluk hayatın kendisinin de -dünyada yaygın yaşam felsefesiyle- boş olduğunun delili... Bu, öyle bir musibet ki sadece kötülere, zalimlere, inkârcılara, suçlulara bulaşmıyor, insan türünün tamamı için bir tehdit olarak meydanda... İnsanlık yaşamın ne kadar değerli olduğunun farkına varıyor. Tedbir; bela ve musibeti önlemeye yönelik birer gayret ve fiilî duadır ancak Allah'ın (c.c.) dilediği bela ve musibet de dilediği kullarına isabet eder... Şanı Yüce Allah'ın verdiği hangi nimetin hakkını gereğince ödedik, hangisinin şükrünü eda edebildik ki emniyet/güven nimetinin kıymetini bilelim! Ne buyuruyordu mübarek surede Cenabı Hak? "Kendilerini doyuran, açlık ve korkudan emin kılan şu evin Rabbine kulluk etsinler." Emniyet ne büyük nimetmiş Ya Rab! Ancak şimdi anladı insanlık değerini... Elimizi günde kaç defa yıkayacağız, insanlardan ne kadar uzak duracağız, ne zamana kadar hijyene dikkat edeceğiz vs... Peki bu devasa çabalar ne için? Tabi ki güvenlik için. Hâlbuki Rabbimiz bize korkudan emin olmanın kadrini-kıymetini, kendi küçük fakat manası derin olan Kureyş suresinde her gün hatırlatıyordu... İnsanlığı bir yana koyarsak biz Müslümanlar lütfedilen hangi nimetin değerini kavramıştık. Bahşedilen hangi hibenin farkındaydık! İnanın çok az nimetlerden haberdardık...

(<http://www.asikpasagazetesi.com/kureys-suresi-nin-hatirlattiklari-ve-korana-gunleri-31407.html>)

Kureyş Suresi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا يَلَافِ قُرَيْشٌ ۝١ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢ فَلْيَعْبُدُوا
رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝٤

1. Yazıda geçen “Kendi küçük fakat manası derin olan Kureyş suresi” ifadesi nasıl yorumlanmalıdır?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Yazar korona günleriyle Kureyş suresi arasında nasıl bir ilişki kurmaktadır?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Kureyş suresi, yazarın çok az haberdar olduğumuzu söylediği Allah’ın (c.c.) başka hangi nimetlerinden söz etmektedir?

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Kureyş suresi ile ilgili verilen tefsirleri değerlendirir.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in sol tarafındaki kutucuklarda Kureyş suresinin ayetleri, sağ tarafındaki kutucuklarda ise bunların tefsir ve yorumları olduğu öğrencilere bildirilir.
3. Öğrencilerden sol taraftaki ayetlerde geçen altı çizili ifadeleri dikkatli bir şekilde okumaları ve bunların sağ taraftaki doğru tefsirini bularak eşleştirmeleri istenir.
4. Öğrencilerin altı çizili ifadelere karşılık gelen şıkları eşleştirmeleriyle etkinlik sona erer.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve cevap şıkları kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Kureyş suresindeki altı çizili ifadeleri doğru tefsirleri ile eşleştiriniz.

1-2. ayet: Kureyş'e alıştırılıp kolaylaştırıldığı için. Evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için.

Allah'ın (c.c.) nimetlerini kullanma

Allah'a (c.c.) ibadet ve kulluk etme

Güven içinde ticari faaliyet yapma

2. ayet: Evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için.

Çevre kabilelere hayvan alım satımı için yapılan yolculuklar

Güney ve kuzey bölgelerine yapılan ticari amaçlı yolculuklar

Arabistan Yarımadası içinde yapılan dinî ve turistik geziler

3. ayet: "Onun için bu Ev'in Rabbine kulluk etsinler!"

Mescid-i Haram

Kâbe

Mescid-i Nebevî

3. ayet: Onun için bu Ev'in Rabbine kulluk etsinler!

Başka rableri bırakıp sadece O'na ibadet yapsınlar!

Kâbe'de sergiledikleri putları hemen kaldırsınlar!

Şirk inancını bırakıp tevhid inancını kabul etsinler!

4. ayet: O kendilerini açlıktan doyurmuş ve korkudan emin kılmıştır.

Kabileler arası yaşanan çatışma

Dış saldırılara karşı güvensizlik

Geçimlerini temin edebilme

CEVAP ANAHTARI

1-2. ayet: Kureyş'e alıştırılıp kolaylaştırıldığı için. Evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için.

Allah'ın (c.c.) nimetlerini kullanma
Allah'a (c.c.) ibadet ve kulluk etme
Güven içinde ticari faaliyet yapma

2. ayet: Evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için.

Çevre kabilelere hayvan alım satımı için yapılan yolculuklar
Güney ve kuzey bölgelerine yapılan ticari amaçlı yolculuklar
Arabistan Yarımadası içinde yapılan dinî ve turistik geziler

3. ayet: "Onun için bu Ev'in Rabbine kulluk etsinler!"

Mescid-i Haram

Kâbe

Mescid-i Nebevî

3. ayet: Onun için bu Ev'in Rabbine kulluk etsinler!

Başka rableri bırakıp sadece O'na ibadet yapsınlar!
Kâbe'de sergiledikleri putları hemen kaldırsınlar!
Şirk inancını bırakıp tevhid inancını kabul etsinler!

4. ayet: O kendilerini açlıktan doyurmuş ve korkudan emin kılmıştır.

Kabileler arası yaşanan çatışma

Dış saldırılara karşı güvensizlik

Geçimlerini temin edebilme

Kazanım: Hucurât suresi 10-12. ayetleri ile ilgili tefsirleri değerlendirir.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in üst tarafında Hucurât suresi 10-12. ayetlerin, alt bölümde ise bu ayetlerden çıkarılan bazı ilkelerin olduğu öğrencilere bildirilir.
3. Öğrencilerden öncelikle ayetleri dikkatli bir şekilde okumaları istenir.
4. Daha sonra öğrencilerden alttaki kutucuklara ayetlerden çıkarılabilecek ilkeler için (✓), çıkarılamayacak olanlar için de (x) işareti koymaları istenir.
5. Öğrencilerin kutucuklara yapacakları işaretlemelerden sonra etkinlik sona ermektedir.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve cevap şıkları kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Aşağıdaki ayetlerden çıkarılabilecek ilkeler için kutucuklara tik (✓), çıkarılamayacak olanlar için de (X) işareti koyunuz.

“Müminler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin. Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeleri çokça kabul edendir ve sonsuz merhamet sahibidir.”

(Hucurât suresi, 10-12. ayetler.)

[.....] İnanan insanlar toplumsal anlaşmazlıkları çözmekle yükümlüdürler.

[.....] İnsanın değeri kendi irade ve çabasıyla elde ettiği kazanımlara bağlıdır.

[.....] Hem bir grup içinde hem de gruplar arasında üstünlüğün ölçütü ahlak olmalıdır.

[.....] Bir kimseyi geçmişteki nitelik ve tutumlarıyla anmak yakışıksızdır.

[.....] İnsanlar arasında çıkan huzursuzluklar karşısında bir şeyler yapılmalıdır.

[.....] İnsanlar hakkında verilen yanlış ve onur kırıcı yargılar kişiyi günahkâr yapar.

[.....] Bazı tahmin ve ihtimale dayalı hükümler zan yasağı kapsamına girmez.

[.....] Müminler haksızlıkta ısrar edenlere karşı haklının yanında yer almakla yükümlüdürler.

[.....] Gerçek bilgi ve kanıta dayanmayan söz ve tutumlardan olabildiğince kaçınmak gerekir.

[.....] Vicdan özgürlüğü başta olmak üzere temel hürriyetlerin uygulanmasına katkıda bulunmak esastır.

CEVAP ANAHTARI

“Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin. Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah’a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeleri çokça kabul edendir ve sonsuz merhamet sahibidir.”

(Hucurât suresi, 10-12. ayetler.)

[✓] İnanan insanlar toplumsal anlaşmazlıkları çözmekle yükümlüdürler.

[X] İnsanın değeri kendi irade ve çabasıyla elde ettiği kazanımlara bağlıdır.

[X] Hem bir grup içinde hem de gruplar arasında üstünlüğün ölçütü ahlak olmalıdır.

[✓] Bir kimseyi geçmişteki nitelik ve tutumlarıyla anmak yakışsızdır.

[✓] İnsanlar arasında çıkan huzursuzluklar karşısında bir şeyler yapılmalıdır.

[✓] İnsanlar hakkında verilen yanlış ve onur kırıcı yargılar kişiyi günahkâr yapar.

[✓] Bazı tahmin ve ihtimale dayalı hükümler zan yasağı kapsamına girmez.

[X] Müminler haksızlıkta ısrar edenlere karşı haklının yanında yer almakla yükümlüdürler.

[✓] Gerçek bilgi ve kanıta dayanmayan söz ve tutumlardan olabildiğince kaçınmak gerekir.

[X] Vicdan özgürlüğü başta olmak üzere temel hürriyetlerin uygulanmasına katkıda bulunmak esastır.

Kazanım: Hucurât suresi 10-12. ayetleri ile ilgili tefsirleri değerlendirir.

Süreç

1. Ek-1'deki etkinlik öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak dağıtılır.
2. Ek-1'in üst tarafında Hucurât suresi 10-12. ayetlerin, alt bölümde ise hadislerin olduğu öğrencilere gösterilir.
3. Öğrencilerden öncelikle ayetleri dikkatli bir şekilde okumaları istenir.
4. Daha sonra öğrencilerden alttaki kutucuklara ayetlerdeki mesajlarla uyumlu hadisler için tik (✓), ayetlerin mesajlarından farklı hadisler için de çarpı (x) işareti koymaları istenir.
5. Öğrencilerin kutucuklara yapacakları işaretlemelerden sonra etkinlik sona ermektedir.

Değerlendirme

Öğrencilerin kâğıtları ve cevap şıkları kontrol edilerek kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği takip edilir.

Aşağıda yer alan ayetleri okuyunuz. Verilen hadislerden ayetlerdeki mesajlarla ilgili olanlara tik (✓), ilgili olmayanlara çarpı (X) işareti koyunuz.

"Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin. Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler.

Birbirinizi karalamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeleri çokça kabul edendir ve sonsuz merhamet sahibidir."

(Hucurât suresi, 10-12. ayetler.)

[.....] "Kim Allah için sever, Allah için buğz eder, Allah için verir, Allah için (onun rızasına uygun olmayan yerlerde) vermezse imanını kemale erdirmiş olur."

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15.)

[.....] "Bir kimse için, bir Müslüman kardeşini hakir görmek kadar büyük bir kötülük yoktur."

(Müslim, Birr, 32; Ebû Dâvûd, Edeb, 35; Tirmizî, Birr, 18.)

[.....] "Müslüman, elinden ve dilinden başka Müslümanların zarar görmediği kimsedir."

(Buhârî, İmân, 4-5; Müslim, İmân, 64-65.)

[.....] "Bir insanın kalbinde cimrilik ve iman asla bir arada bulunmaz."

(Nesâî, Cihâd, 8; Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 4, s. 639.)

[.....] "Kötülük yapabileceği kaygısından komşusu güven içinde olmayan kimse iman etmemiştir."

(Buhârî, Edeb, 69.)

[.....] "... Müslümana kötü söz söylemek fasıklık, onunla savaşmak küfürdür."

(Buhârî, İmân, 36, Edeb 44, Fiten 8; Müslim, İmân, 116.)

[.....] "Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır."

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15; Tirmizî, Radâ', 11.)

[.....] "İmanın en üstün derecesi 'Lâ ilâhe illallâh' sözü, en alt derecesi ise yolda insanları rahatsız eden şeyleri kaldırıp atmaktır..."

(Müslim, İmân, 58; Nesâî, İmân, 16.)

[.....] "Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücudun uzuvlarına benzerler..."

(Buhârî, Edeb, 27; Müslim, Birr, 66.)

CEVAP ANAHTARI

"Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin. Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler.

Birbirinizi karalamayın, birbirinizi kötü lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse, işte onlar zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeleri çokça kabul edendir ve sonsuz merhamet sahibidir."

(Hucurât suresi, 10-12. ayetler.)

[✓] "Kim Allah için sever, Allah için buğz eder, Allah için verir, Allah için (onun rızasına uygun olmayan yerlerde) vermezse imanını kemale erdirmiş olur."

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15.)

[✓] "Bir kimse için, bir Müslüman kardeşini hakir görmek kadar büyük bir kötülük yoktur."

(Müslim, Birr, 32; Ebû Dâvûd, Edeb, 35; Tirmizî, Birr, 18.)

[✓] "Müslüman, elinden ve dilinden başka Müslümanların zarar görmediği kimsedir."

(Buhârî, İmân, 4-5; Müslim, İmân, 64-65.)

[X] "Bir insanın kalbinde cimrilik ve iman asla bir arada bulunmaz."

(Nesâî, Cihâd, 8; Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 4, s. 639.)

[X] "Kötülük yapabileceği kaygısından komşusu güven içinde olmayan kimse iman etmemiştir."

(Buhârî, Edeb, 69.)

[✓] "... Müslümana kötü söz söylemek fasıklık, onunla savaştırmak küfürdür."

(Buhârî, İmân, 36, Edeb 44, Fiten 8; Müslim, İmân, 116.)

[✓] "Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır."

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15; Tirmizî, Radâ', 11.)

[X] "İmanın en üstün derecesi 'Lâ ilâhe illâ lâlâh' sözü, en alt derecesi ise yolda insanları rahatsız eden şeyleri kaldırıp atmaktır..."

(Müslim, İmân, 58; Nesâî, İmân, 16.)

[✓] "Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücudun uzuvlarına benzerler..."

(Buhârî, Edeb, 27; Müslim, Birr, 66.)